
DOMAĆOM RIJEČJU KROZ OBIČAJE GORSKOG KOTARA

DUNJA MAJNARIĆ RADOŠEVIĆ □ HT muzej, Zagreb

Ovogodišnja godišnja skupština Hrvatskoga etnološkog društva održala se manjim dijelom Zagrebu, a većim dijelom u hotelu "Risnjak" u Nacionalnom parku Risnjak od 2. do 4. lipnja 2004.

Tom prigodom, u hotelu je postavljena i izložba *Domaćom riječju kroz običaje Gorskog kotara*.

U sastavu Hrvatskoga etnološkog društva već četvrtu godinu djeluje Etnološka škola koja se svake godine održava u drugome mjestu, i to posljednjeg tjedna u kolovozu. Osnovna je koncepcija Škole da u svojim polaznika potakne svijest o vrijednosti tradicijske kulture područja na kojemu se Škola održava.

2003. godine ljetna Etnološka škola održana je na području Gorskog kotara, a sjedište joj je bilo u Delnicama. Među polaznicima ovogodišnje, treće po redu Etnološke škole bio je i apsolvent prava, honorarni novinar Radija Delnice g. Davor Grgurić. On već dulje vrijeme za svoju emisiju *Žerjavka* intervjuira stanovnike raznih mjesta u Gorskom kotaru koji mu svojim lokalnim govorima pričaju o običajima svoga kraja. Često svoje sugovornike i fotografira.

Voditeljica Etnološke škole Dunja Majnarić Radošević u tome je uočila mogućnost postavljanja izložbe. U rad na izložbi bili su uključeni prošlogodišnji polaznici Etnološke škole: profesorica povijesti iz OŠ "Ravna Gora" s muzealskim sklonostima gđica Mihaela Majnarić, nastavnica hrvatskog jezika iz OŠ "Lokve" gđa Mirjana Pleše, koja je napisala tekstove o govorima Gorskog kotara (čakavštini, kajkavštini i štokavštini), a autor izuzetne emisije *Žerjavka* g. Davor Grgurić od svojih je tekstova s radija izabrao one koji su se odnosili na običaje, i to na tri karakteristična govora. Tako su automatski predstavljena i tri područja Gorskog kotara, a među sugovornicima izabrao je razgovor sa starijim, pa onda i s mlađim sugovornikom iz istog sela. Time je bilo moguće uočiti transformaciju govora istog sela tijekom vremena.

Za tu je izložbu o temi *nematerijalne kulture* (za 2004. godinu temu je uz Međunarodni dan muzeja predložio ICOM) idejnu koncepciju i likovno rješenje dala Dunja Majnarić Radošević.

Na četiri panoa postavljene su fotografije koje prikazuju svako pojedino selo u svom specifičnom pejzažu. Za to su poslužile fotografije Davora Grgurića i Zavoda za zaštitu spomenika kulture Republike Hrvatske (ljubaznošću prof. Manje Horvat). Uvodni kratki stručni tekstovi gđe Mirjane Pleše predstavili su karakteristike svakoga pojedinog govora. Uz svaku fotografiju sugovornika (autora D. Grgurića) bio je i dijalektalno ispisan početni dio intervjua. Fotografija svakog od devet sugovornika bila je tankom crvenom trakom vizualno povezana s pripadajućim *walkmanom* na kojemu se mogla slušati instalirana kaseta s cijelim razgovorom vođenim s tim sugovornikom. Isti je intervju bio u potpunosti ispisan i stavljen ispod *walkmana*.

Kako su se tijekom održavanja treće Etnološke škole u Delnicama (kolovoz 2003.) s gradonačelnikom g. Marijanom Plešeom vodili razgovori o potrebi osnivanja Muzeja Gorskog kotara u Delnicama, ta je izložba zamišljena i kao poticaj osnivanju tog Muzeja. Na izložbi prikazana okvirna podjela tog područja prema jezičnim obilježjima, mogla bi postati osnova oko koje bi se s jednako specifičnim različitim materijalima gradile zbirke etnološkog odjela budućeg Muzeja. Nakon završetka Skupa izložba je darovana gradu Delnice.

Na godišnjoj skupštini Hrvatskoga etnološkog društva na izložbi je pokazan i dio rezultata postignutih djelovanjem Etnološke škole HED-a.

sl.1. S otvorenja izložbe *Domaćom riječju kroz običaje Gorskog kotara*, 2004.

LOCAL SPEECH AND THE TRADITIONS OF THE GORSKI KOTAR REGION

The annual conference of the Croatian Ethnological Society was held partly in Zagreb, and for the most part at the Risnjak National Park between June 2nd and June 4th 2004.

On this occasion the exhibition *Local speech and the traditions of the Gorski Kotar region* was presented. The exhibition involved people taking part in the Ethnological School that has been active for four years within the Society. The basic concept of the school is to nurture the awareness of the value of traditional culture of the region where the course is organised.